

คำวินิจฉัยที่ ๑๐/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๓๑/๒๕๔๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๒๖ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรื่อง พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘
ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗ หรือไม่

ศาลจังหวัดสงขลาส่งคำร้องของนายแก่น แซ่อ่อง ผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลย ในคดีอาญาหมายเลขคำ
ที่ ร.๑/๒๕๔๘ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่าพระราชบัญญัติ
การรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้ง
ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ว่า พนักงานอัยการจังหวัดสงขลา
เป็นโจทก์ฟ้องนายแก่น แซ่อ่อง เป็นจำเลย ต่อศาลจังหวัดสงขลา ในคดีอาญาหมายเลขคำที่ ๘๔๐/๒๕๓๕
ความผิดฐานบุกรุกเข้าไปครอบครองที่สาธารณสมบัติของแผ่นดิน ขัดขวางและไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง
ของพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๕ มาตรา ๑๐๘ มาตรา ๑๐๘ ทวิ
และมาตรา ๑๐๘ ตริ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๑ พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา
(ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๔ ขอศาลสั่งให้จำเลยและบริวารออกจากพื้นที่ดังกล่าวด้วย
ศาลจังหวัดสงขลาพิพากษายกฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาแก้เป็นว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๕ (๑) มาตรา ๑๐๘ ทวิ วรรคสาม จำคุก ๖ เดือน และปรับ ๔,๐๐๐ บาท จำเลยไม่เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน จึงให้รอการลงโทษจำคุกไว้ ๑ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ ไม่ชำระค่าปรับจัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ ให้จำเลยและบริวารออกจากพื้นที่ตามฟ้อง

จำเลยฎีกา

ศาลฎีกามีคำพิพากษาที่ ๓๑๕๕/๒๕๓๘ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๓๘ ว่า ที่ดินพิพาทรวมอยู่ในเหมืองแร่ล่งซึ่งมีองค์การเหมืองแร่เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์สืบเนื่องมาจากกรมทรัพยากรธรณีและกรมโลหกิจ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๖ ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๒๗ มีมติคณะรัฐมนตรีให้ใช้ที่ดินดังกล่าวเพื่อจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ เพื่อสนับสนุนโครงการทำเรื่อน้ำลึก การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้ทำโครงการเสนอ และคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติตามเสนอ เมื่อเจ้าพนักงานที่ดินเข้าไปตรวจสอบพบราชบรรณบุกรุก ๑๑ ราย นายอำเภอหาดใหญ่จึงมีหนังสือและปิดประกาศให้ผู้บุกรุกออกจากพื้นที่จำเลยซึ่งเป็นผู้ซื้อที่ดินมาจากผู้บุกรุกเดิมมีหนังสือขอผ่อนผันอยู่ในที่ดินดังกล่าวต่อไป และไม่ยอมออกจากที่ดิน ปัญหาที่จำเลยฎีกาว่า ไม่อาจลงโทษจำเลยตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๕ และมาตรา ๑๐๘ ได้ นั้น เห็นว่า ความผิดตามมาตรานี้ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษายกฟ้องแล้ว ต้องห้ามฎีกาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒๒๐ ศาลฎีกาจึงไม่รับวินิจฉัยส่วนปัญหาที่จำเลยฎีกาว่า ที่ดินพิพาทมิใช่สาธารณสมบัติแผ่นดิน จำเลยมีสิทธิครอบครองด้วยเหตุที่ได้ซื้อและครอบครองต่อจากผู้มีสิทธิครอบครองเดิมนั้น เห็นว่า ที่ดินพิพาทเป็นส่วนหนึ่งในที่ดินขององค์การอุตสาหกรรมเหมืองแร่ ซึ่งสืบสิทธิต่อเนื่องมาจากกรมทรัพยากรธรณีและกรมโลหกิจ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๖ จึงเป็นที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๘ และไม่เคยมีการเพิกถอนสภาพที่ดินดังกล่าวแต่ประการใด การเข้าครอบครองที่ดินพิพาทซึ่งรวมทั้งสิทธิของผู้บุกรุกเดิมที่จำเลยรับช่วงต่อมาและเข้าครอบครองตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นระยะเวลาหลังวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๖ บังคับใช้ นั้น ล้วนแต่เป็นการครอบครองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ไม่อาจก่อให้เกิดสิทธิแก่จำเลยที่จะยันรัฐได้ และตามฟ้องระบุชัดเจนว่า จำเลยขัดขวางไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งมีคำสั่งให้จำเลยออกจากที่ดินและรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างภายในเวลาที่กำหนด และข้อเท็จจริงที่โจทก์นำสืบปรากฏว่า จำเลยทราบคำสั่งแล้ว แต่จำเลยฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งและยังคงครอบครองที่ดินพิพาทต่อไป จำเลยจึงต้องมีความผิดตามที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษาศาลฎีกาเห็นฟ้องด้วย ฎีกาจำเลยฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน

จำเลยยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๓๕ และยื่นคำร้องเพิ่มเติม ๓ ฉบับ ขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาพิพากษาใหม่ เป็นคดีหมายเลขดำที่ ร.๑/๒๕๓๕ สรุปว่า จำเลยได้ตรวจสอบพบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับประเภทและสภาพที่ดินที่พิพาท คือ ประกาศกระทรวงมหาดไทย ฉบับลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๓๘ ซึ่งระบุชัดแจ้งว่า ที่ดินบริเวณเหมืองฉลุงเป็นที่ดินของรัฐ และมอบหมายให้มีการโอนขายกัน ต่อมาจำเลยได้ขอตรวจสอบหลักฐานจากกองสำรวจและควบคุมที่ดินของรัฐ กรมที่ดิน ทราบว่าบริเวณที่ดินพิพาทไม่มีหลักฐานของทางราชการว่าเป็นที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ อีกทั้งพบหลักฐานว่าที่ดินดังกล่าวไม่เป็นที่ดินสาธารณสมบัติประเภทประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันตามหนังสือจังหวัดสงขลา ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๗ และหนังสือจังหวัดสงขลา ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ ก็ระบุว่าที่ดินเหมืองฉลุงยังไม่มี การขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุ และกรมโลหกิจซึ่งต่อมาเปลี่ยนเป็นกรมทรัพยากรธรณีก็ไม่มีสิทธิครอบครองที่ดินเหมืองฉลุงจึงเป็นที่รกร้างว่างเปล่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๑) นอกจากนี้ตามประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๓๘ ก็ระบุว่าที่ดินเหมืองฉลุงเป็นที่รกร้างว่างเปล่าซึ่งจำเลยครอบครองสืบต่อกันมาก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ จำเลยจึงไม่มีความผิด พยานหลักฐานดังกล่าวจำเลยฟังทราบและมีได้อยู่ในครอบครองของจำเลย หากจำเลยได้นำสืบถึงเอกสารดังกล่าว จำเลยย่อมไม่มีความผิดตามที่ศาลฎีกาพิพากษา และในคดีที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดนั้น นายสมพร จงประเสริฐ พยานโจทก์ ได้แจ้งความและมาเบิกความต่อศาลยื่นข้อเท็จจริงว่าที่ดินพิพาทเป็นขององค์การเหมืองแร่ ศาลได้อาศัยเป็นหลักในการพิจารณาพิพากษาคดีอันถึงที่สุด และพิพากษาลงโทษจำเลย จำเลยจึงฟ้องนายสมพรเป็นจำเลยคดีอาญาดำเนินแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ และเบิกความเท็จ เพราะคำแจ้งความและคำเบิกความของนายสมพรเป็นเท็จ ขัดกับหนังสือกรมทรัพยากรธรณี ลงวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๓๕ ซึ่งระบุว่าพื้นที่เหมืองฉลุงไม่ปรากฏหลักฐานว่าเป็นพื้นที่กรรมสิทธิ์ หรือสิทธิครอบครองของกรมทรัพยากรธรณีที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุ จึงขอให้ศาลรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาพิพากษาใหม่

ศาลชั้นต้น (ศาลจังหวัดสงขลา) ได้สวนคำร้องแล้ว เห็นว่า พยานหลักฐานที่จำเลยนำสืบแล้วแต่มีอยู่ก่อนที่โจทก์จะฟ้องจำเลย ซึ่งมีใช่พยานหลักฐานใหม่อันชัดแจ้งและสำคัญแก่คดีทั้งคดีอาญาที่จำเลยฟ้องพยานโจทก์ว่าเบิกความเท็จนั้น ก็ปรากฏว่าศาลจังหวัดสงขลาพิพากษายกฟ้อง และศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษายืน คดีของจำเลยจึงไม่มีเหตุที่จะรื้อฟื้นขึ้นพิจารณาพิพากษาใหม่ได้

ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๕ เห็นควรยกคำร้องและศาลจังหวัดสงขลาได้ส่งสำนวนไต่สวนรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่พร้อมบันทึกความเห็นในคดีรื้อฟื้นให้ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิจารณาตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๕

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ มีคำสั่งเมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๑ ว่า ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง มอบหมายให้กระทรวงอุตสาหกรรมจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐในท้องที่ตำบลลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ฉบับลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๓๘ หนังสือจังหวัดสงขลา ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๓๙ และวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ และประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง ขายที่ดินรกร้างว่างเปล่า บริเวณเหมืองลุง ตำบลลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ฉบับลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๓๘ เป็นเพียงประกาศและเอกสารชี้แจงระหว่างหน่วยราชการด้วยกัน ซึ่งยังไม่อาจชี้ชัดได้ว่าที่ดินพิพาทเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทรกร้างว่างเปล่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๑) พยานหลักฐานที่จำเลยอ้างตามคำร้อง จึงไม่พอถือว่ามียานหลักฐานอันชัดเจนและสำคัญแก่คดี ส่วนที่จำเลยอ้างพยานโจทก์แจ้งความและเบิกความเท็จ จึงฟ้องศาลชั้นต้นนั้น ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องและศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษายืนแล้ว กรณีไม่มีมูลพอที่จะรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ จึงให้ยกคำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ของจำเลย

จำเลยยื่นฎีกา เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๒ กัดค้านคำสั่งศาลอุทธรณ์ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๑ สรุปได้ว่า พยานหลักฐานที่จำเลยนำสืบในชั้นไต่สวนรื้อฟื้นคดีนั้น เป็นพยานหลักฐานที่จำเลยได้ติดตามตรวจสอบและพบเอกสารของทางราชการอันเป็นพยานหลักฐานใหม่อันชัดเจน และสำคัญแก่คดี จำเลยจึงมีสิทธิตามรัฐธรรมนูญที่จะร้องขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ได้ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๗ ซึ่งถ้าได้นำสืบในคดีเดิมอันถึงที่สุดแล้วย่อมแสดงว่าจำเลยไม่ได้กระทำผิดตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๕ (๓) ดังนั้น ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จึงมีหน้าที่รับคำร้องรื้อฟื้นคดีของจำเลย พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ ที่กำหนดให้คำสั่งของศาลอุทธรณ์ที่ตั้งรับคำร้องรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ให้เป็นที่สุดนั้น เห็นว่า ต้องเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย หากคำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ไม่ชอบด้วยกฎหมายก็ยังไม่ถือว่าเป็นที่สุด ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจมีคำพิพากษา หรือคำสั่งยกคำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ได้ ตามนัยคำพิพากษาฎีกาที่ ๘๒๖/๒๕๓๔ และคำสั่งศาลฎีกาที่ ๕๑๓/๒๕๓๖ จึงขอให้ศาลฎีกามีคำสั่งรับฎีกาของจำเลยไว้พิจารณาต่อไป

ศาลจังหวัดสงขลามีกำสั่ง เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๒ ว่า คำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ เป็นที่สุดตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ วรรคสอง จึงมีคำสั่งไม่รับฎีกาจำเลย

จำเลยยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๔๒ ต่อศาลฎีกาอุทธรณ์คำสั่งไม่รับฎีกาว่าการที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ วินิจฉัยว่าพยานหลักฐานที่จำเลยนำสืบเป็นเพียงประกาศ และเป็นเอกสารชี้แจงระหว่างหน่วยราชการด้วยกัน ไม่อาจชี้ชัดว่าเป็นที่ดินประเภทร้างว่างเปล่า จึงไม่อาจรับฟังพยานหลักฐานดังกล่าว อันเป็นผลให้คำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ไม่เป็นที่สุดตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ ขอศาลฎีกาโปรดมีคำสั่งรับฎีกาของจำเลยไว้พิจารณา และศาลฎีกามีคำสั่ง เมื่อวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๒ ว่า ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ได้วินิจฉัยแล้วว่า พยานหลักฐานที่จำเลยนำมาอ้างเพื่อขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่มิใช่พยานหลักฐานใหม่อันชัดแจ้งและสำคัญแก่คดี กรณี จึงไม่มีมูลพอที่จะรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ให้ยกคำร้อง คำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ จึงเป็นที่สุดตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ วรรคสอง คำพิพากษาศาลฎีกาและคำสั่งศาลฎีกาที่จำเลยอ้างถึงนั้น ข้อเท็จจริงแตกต่างจากคดีนี้ จึงให้ยกคำร้อง

จำเลยยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๒ ต่อศาลฎีกา สรุปว่า ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ มีหน้าที่รับคำร้องรื้อฟื้นคดีของจำเลยตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ มีคำสั่งยกคำร้อง จึงเป็นคำสั่งที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗ และขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๕ (๓) ด้วย นอกจากนี้ตามที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ บัญญัติว่า คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้โดยคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุด จำเลยเห็นว่าคำพิพากษาหรือคำสั่งอันถึงที่สุดนั้น ต้องเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย หากคำพิพากษาหรือคำสั่งนั้นไม่ชอบ ก็ยังไม่ถือว่าถึงที่สุด จำเลยจึงขอให้ศาลฎีกาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลฎีกามีคำสั่ง เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๔๒ ว่า คำร้องของจำเลยดังกล่าวเป็นเพียงการกล่าวอ้างว่า คำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ไม่ถูกต้อง และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาและมีคำสั่งในเนื้อหาแห่งคดี มิใช่เป็นการโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงมิใช่กรณีที่ศาลฎีกาจะต้องรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของจำเลยเพื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ จึงให้ยกคำร้อง

ต่อมาจำเลยยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๘ และคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๔๘ ขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ต่อศาลจังหวัดสงขลา เป็นคดีรื้อฟื้นหมายเลขดำที่ ร.๑/๒๕๔๘ สรุปได้ว่า หลังจากศาลฎีกามีคำพิพากษาแล้ว ปลัดกระทรวงมหาดไทยได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยชี้ขาดข้อกฎหมายใหม่่ว่า ที่ดินเหมืองฉลุงเป็นที่ดินประเภทใด ต่อมาคณะกรรมการกฤษฎีกาคณะที่ ๗ ได้วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมายว่า ที่ดินเหมืองฉลุงไม่ใช่ที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะแต่เป็นเพียงที่ดินประเภทรกร้างว่างเปล่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๑) และองค์การเหมืองแร่มีสิทธิเพียงทำเหมืองแร่เท่านั้น และหลังจากนั้นมีคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ปค. ๑/๒๕๔๕ โดยศาลอุทธรณ์ภาค ๕ ได้วินิจฉัยเป็นที่ยุติว่า ที่ดินพิพาท (ที่ดินเหมืองฉลุง) เป็นเพียงที่ดินประเภทรกร้างว่างเปล่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๑) และองค์การเหมืองแร่มีสิทธิเพียงทำเหมืองแร่เท่านั้น พยานหลักฐานที่จำเลยได้พบเป็นพยานหลักฐานใหม่ ซึ่งเป็นพยานหลักฐานสำคัญแก่คดี เพราะชี้ชัดว่าที่ดินพิพาท (ที่ดินเหมืองฉลุง) เป็นเพียงที่ดินประเภทรกร้างว่างเปล่า และชี้ชัดอีกว่าที่ดินพิพาทไม่เป็นที่ดินกรรมสิทธิ์ขององค์การเหมืองแร่ที่สืบเนื่องมาจากกรมทรัพยากรธรณีแต่อย่างใด จึงมีน้ำหนักเพียงพอต่อการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ได้ และจะชี้ชัดให้ศาลเห็นว่าจำเลยไม่ได้บุกรุกที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ แต่จำเลยครอบครองทำประโยชน์บนที่ดินประเภทรกร้างว่างเปล่า ในกรณีนี้จำเลยได้เคยยื่นคำร้องขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ เป็นคดีหมายเลขดำที่ ร.๑/๒๕๕๕ แต่ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ มีคำสั่งยกคำร้อง เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๑ โดยวินิจฉัยเป็นสาระสำคัญว่า ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง มอบหมายให้กระทรวงอุตสาหกรรมจัดหาผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ในท้องที่ตำบลฉลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ฉบับลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๓๘ และประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง ขายที่ดินรกร้างว่างเปล่า บริเวณเหมืองฉลุง ตำบลฉลุง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ฉบับลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๓๘ เป็นเพียงประกาศ ซึ่งประกาศดังกล่าวยังไม่อาจชี้ชัดได้ว่าที่ดินพิพาทเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทรกร้างว่างเปล่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๑) แต่หลังจากศาลอุทธรณ์ภาค ๗ มีคำสั่งยกคำร้องรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ของจำเลยแล้ว ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ และปี พ.ศ. ๒๕๔๖ คณะกรรมการกฤษฎีกาคณะที่ ๗ กับศาลนี้ และศาลอุทธรณ์ภาค ๕ ได้วินิจฉัย และพิพากษาเป็นที่ยุติว่า ที่ดินเหมืองฉลุงเป็นที่ดินประเภทรกร้างว่างเปล่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๐๔ (๑) และคณะกรรมการกฤษฎีกาคณะที่ ๗ ได้ชี้ขาดปัญหาข้อกฎหมาย

ว่าด้วยที่ดินเหมืองฉลุง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบอำนาจให้ทบวงการเมืองไปจัดหาผลประโยชน์ได้ตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๑๑ ซึ่งประกาศกระทรวงมหาดไทยและประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นประกาศที่มีกฎหมายรองรับ ทั้งนี้ ตามประมวลกฎหมายที่ดิน มาตรา ๑๑ ดังนั้น คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ที่วินิจฉัยว่า ประกาศกระทรวงมหาดไทยและประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมเป็นเพียงประกาศ และสั่งยกคำร้องของจำเลย นั้น จึงเห็นว่าเป็นคำสั่งที่ขัดต่อพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๕ (๓) และขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๗ ด้วย เพราะคำวินิจฉัยที่คลาดเคลื่อน หรือคำสั่งที่ขัดต่อกฎหมาย ย่อมถือว่าคดียังไม่ถึงที่สุดตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ ฉะนั้น คดีหมายเลขดำที่ ร.๑/๒๕๓๕ จึงถือว่ายังไม่ยุติ และถือว่ายังไม่มีการยื่นคำร้องให้ศาลไต่สวนคำร้องรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๘ และเห็นว่าจะนำพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ มาบังคับใช้ไม่ได้ เพราะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๕ บัญญัติว่า การเรียกคืนสำนวนคดีหรือโอนสำนวนคดี จะกระทำมิได้ แต่สำนวนหมายเลขคดีดำที่ ร.๑/๒๕๓๕ มีการคืนสำนวน (มีการโอนสำนวน) เมื่อมีการคืนสำนวนย่อมถือว่ากระทบกระเทือนต่อความยุติธรรมในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดี การคืนสำนวนคดีดังกล่าวนั้น จำเลยจะขอนำสืบในชั้นไต่สวนคำร้องขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ ของครั้งนี้ และถ้ามีการกระทำที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญมาตราดังกล่าว ย่อมถือว่าการสั่งยกคำร้องของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ลงวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๔๑ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งจะนำคำสั่งของศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ฉบับลงวันที่ดังกล่าว มาผูกมัดหรือนำมาใช้บังคับแก่คดีนี้ไม่ได้ เพราะขัดต่อหลักนิติธรรม และความสงบเรียบร้อยของประชาชน

ดังนั้น จำเลยจึงขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ โดยอาศัยสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๗ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม และเพื่อมิให้คำพิพากษาของคดีนี้กับคำพิพากษาในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ปค.๑/๒๕๔๕ ของศาลนี้ขัดแย้งแตกต่างกัน และขอศาลได้โปรดมีคำสั่งไต่สวนคำร้องของจำเลย และรับคำร้องของจำเลยดำเนินการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ต่อไปด้วย ศาลจังหวัดสงขลานครินทร์ฟังคำสั่งวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๘

จำเลยยื่นคำร้อง เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๘ ต่อศาลจังหวัดสงขลาขอให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยก่อนจะมีคำสั่งและก่อนจะมีการไต่สวนว่า โดยที่คำร้องขอรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่นั้น จำเลยได้แย้งว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗ จึงขอให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลจังหวัดสงขลา มีคำสั่ง เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๘ ว่า ข้อโต้แย้งของจำเลยเป็นกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และไม่ปรากฏว่ามีคำพิพากษาของศาลรัฐธรรมนูญในประเด็นดังกล่าว จึงสมควรส่งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า ศาลจังหวัดสงขลา ส่งความเห็นของคู่ความให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗ ประกอบกับยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญจึงรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ต่อมาจำเลยได้ยื่นคำร้องขอส่งเอกสารและขอให้วินิจฉัยเพิ่มเติม ฉบับลงวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ ต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยตรง ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับรวมไว้ในสำนวน และจำเลยยื่นคำร้องขอส่งเอกสารเพิ่มเติม ฉบับลงวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๐ ต่อคณะตุลาการรัฐธรรมนูญโดยตรง คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งไม่รับคำร้องของจำเลยรวมไว้ในสำนวน และเพิกถอนคำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญที่สั่งให้รับคำร้องของจำเลยไว้เดิม เนื่องจากจำเลยไม่มีสิทธิยื่นคำร้องให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยโดยตรงตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙ ประกอบรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔

โดยที่ได้มีประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ฉบับที่ ๓ เมื่อวันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ ประกาศให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และศาลรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลง ต่อมา มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๙

เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๕ โดยมาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บรรดาการใดที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือเมื่อมีปัญหาว่ากฎหมายใดขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือไม่ ให้เป็นอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ.....” และมาตรา ๓๕ วรรคสี่ บัญญัติว่า “บรรดาอรรถคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ ก่อนวันที่ ๑๕ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๕ ให้โอนมาอยู่ในอำนาจและความรับผิดชอบของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ” คดีจึงได้โอนมาอยู่ในอำนาจของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสี่

ต่อมามีพระบรมราชโองการให้ตรารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ขึ้นไว้ให้ใช้แทนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ตั้งแต่วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๐ เป็นต้นไป โดยมาตรา ๓๐๐ บัญญัติให้ คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ เป็นศาลรัฐธรรมนูญ และให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๔๕ ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีการตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญขึ้นใช้บังคับ โดยบรรดาคดีหรือการใดที่อยู่ในระหว่างการดำเนินการของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการต่อไป คดีนี้จึงอยู่ในอำนาจศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐๐

ประเด็นตามคำร้องที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗ หรือไม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๖ บัญญัติว่า “รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้”

มาตรา ๒๔๗ บัญญัติว่า “บุคคลใดต้องรับโทษอาญาโดยคำพิพากษาอันถึงที่สุด บุคคลนั้นผู้มีส่วนได้เสีย หรือพนักงานอัยการ อาจร้องขอให้มีการรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ได้ และหากปรากฏตามคำพิพากษาของศาลที่รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ว่าบุคคลนั้นมีได้เป็นผู้กระทำความผิด บุคคลนั้นหรือทายาทย่อมมีสิทธิได้รับค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายตามสมควร ตลอดจนบรรดาสีที่เสียไปเพราะผลแห่งคำพิพากษานั้นคืน ทั้งนี้ ตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ”

มาตรา ๒๖๔ บัญญัติว่า “ในการที่ศาลจะใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายบังคับแก่คดีใด ถ้าศาลเห็นเองหรือคู่ความโต้แย้งว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๖ และยังไม่มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินั้น ให้ศาลรอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นเช่นว่านั้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัย

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่าคำโต้แย้งของคู่ความตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลรัฐธรรมนูญจะไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้ใช้ได้ในคดีทั้งปวง แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงคำพิพากษาของศาลอันถึงที่สุดแล้ว”

พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖

มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ให้ศาลที่ได้รับคำร้องทำการไต่สวนคำร้องนั้นว่ามีมูลพอที่จะรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาพิพากษาใหม่หรือไม่ เว้นแต่ในกรณีที่พนักงานอัยการเป็นผู้ร้อง ศาลจะไต่สวนคำร้องหรือไม่ก็ได้ ถ้าเห็นว่าไม่จำเป็นต้องไต่สวนคำร้อง ก็ให้ศาลตั้งรับคำร้องและดำเนินการพิจารณาคดีที่รื้อฟื้นขึ้นพิจารณาใหม่ต่อไป คำสั่งของศาลในกรณีเช่นนี้ให้เป็นที่สุด

ในการไต่สวนคำร้องตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลส่งสำเนาคำร้องและแจ้งวันนัดไต่สวนไปให้โจทก์ในคดีเดิมทราบ ในกรณีที่โจทก์ในคดีเดิมมิใช่พนักงานอัยการ ให้ส่งสำเนาคำร้องและแจ้งวันนัดไต่สวนให้พนักงานอัยการทราบด้วย พนักงานอัยการและโจทก์ในคดีเดิมจะมาฟังการไต่สวนและซักค้านพยานของผู้ร้องด้วยหรือไม่ก็ได้ ผู้ร้องและโจทก์ในคดีเดิมมีสิทธิแต่งตั้งทนายแทนตนได้

เมื่อได้ไต่สวนคำร้องแล้ว ให้ศาลที่ไต่สวนคำร้องส่งสำนวนการไต่สวนพร้อมทั้งความเห็นไปยังศาลอุทธรณ์โดยไม่ชักช้า

ให้ผู้พิพากษา ตุลาการของศาลตามกฎหมายว่าด้วยพระธรรมนูญศาลยุติธรรมที่กฎหมายกำหนดให้เป็นศาลทหาร หรือตุลาการพระธรรมนูญคนเดียวมีอำนาจไต่สวนคำร้องและทำความเห็นได้”

มาตรา ๑๐ บัญญัติว่า “เมื่อศาลอุทธรณ์ได้รับสำนวนการไต่สวนและความเห็นแล้ว ถ้าศาลอุทธรณ์เห็นว่าคำร้องนั้นมีมูลพอที่จะรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาพิพากษาใหม่ ให้ศาลอุทธรณ์ตั้งรับคำร้องและตั้งให้ศาลชั้นต้นที่รับคำร้องดำเนินการพิจารณาคดีที่รื้อฟื้นขึ้นพิจารณาใหม่ต่อไป แต่ถ้าศาลอุทธรณ์เห็นว่าคำร้องนั้นไม่มีมูล ให้ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งยกคำร้องนั้น

คำสั่งของศาลอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้เป็นที่สุด”

มาตรา ๑๘ บัญญัติว่า “คำร้องเกี่ยวกับผู้ต้องรับโทษอาญาคนหนึ่งในคดีหนึ่งให้ยื่นได้เพียงครั้งเดียว”

ก่อนที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพิจารณาวินิจฉัยประเด็นตามคำร้องว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗ หรือไม่ มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยก่อนว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจังหวัดสงขลาจะใช้บังคับแก่คดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า กระบวนการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่นั้น ให้ศาลชั้นต้นที่รับคำร้องทำการไต่สวนคำร้องเสียก่อนว่ามีมูลพอที่จะรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาพิพากษาใหม่หรือไม่ แล้วจึงส่งสำนวนการไต่สวนพร้อมความเห็นส่งให้ศาลอุทธรณ์พิจารณาต่อไป เมื่อศาลอุทธรณ์ได้รับสำนวนการไต่สวนและความเห็นแล้ว จึงจะใช้ดุลพินิจในการสั่งคำร้องได้ ดังนั้น การสั่งคำร้องดังกล่าว จึงเป็นอำนาจของศาลอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ กรณีตามคำร้องเป็นคดีที่ขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่เป็นครั้งที่สอง หลังจากเคยมีการร้องขอให้รื้อฟื้นมาแล้วครั้งหนึ่ง และศาลอุทธรณ์ภาค ๓ ได้พิจารณาและมีคำสั่งยกคำร้องไปแล้ว ขณะที่คำร้องขอให้รื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่เป็นครั้งที่สองยังอยู่ในระหว่างการไต่สวนของศาลจังหวัดสงขลา ผู้ร้อง ได้ยื่นคำร้องโต้แย้งต่อศาลจังหวัดสงขลาเพื่อขอให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๗ หรือไม่ และศาลจังหวัดสงขลาได้ส่งคำโต้แย้งดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ แต่การส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ นั้น จะต้องเป็นการโต้แย้งที่เกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลนั้นจะใช้บังคับแก่คดีที่กำลังพิจารณาอยู่เท่านั้น เมื่อบทบัญญัติมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ จะใช้บังคับแก่คดีในศาลอุทธรณ์ (ศาลอุทธรณ์ภาค ๕) มิใช่ศาลชั้นต้น (ศาลจังหวัดสงขลา) กรณีไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นตามคำร้อง

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ศาลรัฐธรรมนูญจึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญา
ขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ มิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลชั้นต้น
(ศาลจังหวัดสงขลา) จะใช้บังคับแก่คดีนี้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐
มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ให้ยกคำร้อง

นายปัญญา ถนอมรอด

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

นายอัคราทร จุฬารัตน

รองประธานศาลรัฐธรรมนูญ

หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายสมชาย พงษ์ชา

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายธานีศ เกศวพิทักษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายนุรักษ์ มาประณีต

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายเจริญ หัตถกรรม

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

นายวิชัย ชื่นชมพูนุท

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๔/๒๕๕๐

เรื่องพิจารณาที่ ๓๑/๒๕๔๘

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลรัฐธรรมนูญ

วันที่ ๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

เรื่อง พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และ
มาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖
และมาตรา ๒๔๗ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖
มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๐ หรือไม่

ศาลจังหวัดสงขลาส่งคำร้องของนายแก่น แซ่อ่อง ผู้ร้อง ซึ่งเป็นจำเลย ในคดีอาญาหมายเลข
ดำที่ ร.๑/๒๕๔๘ ของศาลจังหวัดสงขลา ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ ว่าพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้น
พิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และ
มาตรา ๒๔๗ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องนี้ไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วย
วิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตาม
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๘

คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ นายแก่น แซ่อ่อง ยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๑๒
กันยายน ๒๕๕๐ ต่อศาลชั้นต้น (ศาลจังหวัดสงขลา) ขอให้ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเพิ่มเติม
สรุปได้ว่า เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ประกาศใช้ มาตรา ๖
มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๐ และมาตรา ๒๑๑ ของรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวมีส่วนเกี่ยวข้องกับ
กับคดีนี้ เนื่องจากจำเลยเห็นว่าที่ดินบริเวณเหมืองฉลุง ศาลจังหวัดสงขลาในคดีอาญาหมายเลขแดง

6eb1e57a

- ๒ -

ที่ ๑๒๒๘/๒๕๓๖ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ และศาลฎีกาที่ ๓๑๕๕/๒๕๓๘ วินิจฉัยว่าเป็นที่ดินประเภทที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ และศาลฎีกาที่ ๓๑๕๕/๒๕๓๘ จึงพิพากษาลงโทษจำคุกจำเลย ๖ เดือน และปรับ ๔,๐๐๐ บาท โดยโทษจำคุกรอลงอาญาไว้ ๑ ปี แต่หลังจากนั้นคณะกรรมการกฤษฎีกาคณะที่ ๗ เรื่องเสร็จที่ ๔๘๓/๒๕๔๕ ศาลจังหวัดสงขลา ในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ปค.๑/๒๕๔๕ ศาลอุทธรณ์ภาค ๕ และศาลฎีกาที่ ๕๓๕๒/๒๕๔๕ ได้วินิจฉัยว่า ที่ดินบริเวณเหมืองถลุง เป็นที่ดินประเภทรกร้างว่างเปล่า ซึ่งคำวินิจฉัยของศาลในคดีแพ่งดังกล่าวถูกต้องและสามารถนำมาหักล้างกับคำวินิจฉัยของศาลในคดีอาญาได้ ดังนั้น ที่ดินพิพาทจึงไม่ใช่ที่ดินประเภทที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ แต่เป็นเพียงที่ดินประเภทรกร้างว่างเปล่า เมื่อที่ดินพิพาทเป็นเพียงที่ดินประเภทรกร้างว่างเปล่า ความผิดฐานบุกรุกเข้าไปครอบครองที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ จึงยังไม่เกิด จำเลยจึงไม่ต้องรับโทษในฐานความผิดที่ยังไม่เกิด เพราะได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๕ และศาลในคดีอาญาไม่อาจลงโทษจำเลยฐานบุกรุกที่ดินรกร้างว่างเปล่า เนื่องจากพนักงานอัยการไม่ได้กล่าวมาในฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๕๒ ดังนั้น จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเพิ่มเติมว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๐

ศาลจังหวัดสงขลาพิจารณาแล้ว เห็นว่า คำร้องของจำเลยดังกล่าวเป็นการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเพิ่มเติมจากที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องของจำเลยไว้พิจารณาแล้ว โดยข้อโต้แย้งของจำเลยไม่ปรากฏว่ามีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในประเด็นดังกล่าว จึงเห็นควรส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเพิ่มเติมว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๐ หรือไม่

- ๓ -

ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๑๐/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๐ ว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ มิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจังหวัดสงขลาจะใช้บังคับแก่คดีนี้ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง ให้ยกคำร้อง

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว เห็นว่า แม้ว่าขณะที่จำเลยยื่นคำร้องฉบับนี้ต่อศาลจังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐ ศาลรัฐธรรมนูญจะยังมีคำวินิจฉัยที่ ๑๐/๒๕๕๐ ในวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๐ จึงต้องถือว่าจำเลยยื่นคำร้องฉบับนี้เป็นคำร้องเพิ่มเติมขณะที่คำร้องของจำเลยเดิมอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ แต่เนื่องจากขณะที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยที่ ๑๐/๒๕๕๐ ดังกล่าว คำร้องของจำเลยอยู่ในระหว่างที่ศาลชั้นต้น (ศาลจังหวัดสงขลา) จัดส่งมาให้ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำวินิจฉัยดังกล่าวไปโดยไม่ทราบที่จำเลยได้ยื่นคำร้องเพิ่มเติมฉบับนี้ต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่ประเด็นตามคำร้องเพิ่มเติมของจำเลยที่กล่าวอ้างว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๐ นั้น เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคำร้องเดิมของจำเลยที่อ้างว่าพระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๖ และมาตรา ๒๔๓ นั้นเอง เมื่อประเด็นตามคำร้องเดิม ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๑๐/๒๕๕๐ ว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ มิใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลชั้นต้น (ศาลจังหวัดสงขลา) จะใช้บังคับแก่คดีนี้ อันจะเข้าเกณฑ์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๔ ที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยให้ได้ และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๑๑ ก็คงมีหลักการเหมือนเช่นที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ทุกประการ ดังนั้น กรณีก็ต้องถือว่า พระราชบัญญัติการรื้อฟื้นคดีอาญาขึ้นพิจารณาใหม่ พ.ศ. ๒๕๒๖ มาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๘ ยังคงมิใช่บทบัญญัติแห่ง

- ๔ -

กฎหมายที่ศาลชั้นต้น (ศาลจังหวัดสงขลา) จะใช้บังคับแก่คดีนี้ตามนัยของมาตรา ๒๑๑
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เช่นกัน ดังนั้น คำร้องเพิ่มเติมของจำเลย
ฉบับนี้จึงไม่มีผลที่จะเปลี่ยนแปลงผลแห่งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าว ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัย

6eb1e57a

คำสั่งที่ ๔/๒๕๕๐

(Signature)

(หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Signature)

(นายเจริญ หัตถกรรม)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Signature)

(นายธานีศ เกศวพิทักษ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Signature)

(นายนุรักษ์ มาประณีต)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Signature)

(นายวิชัย ชื่นชมพูนุท)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Signature)

(นายสมชาย พงษ์ธา)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

